

Uppföljningsrapport anslag 1:1 oktober 2021

Rapporten avser redovisning av verksamhet för uppfyllelse av regionala utvecklingsnämnden verksamhetsplan

Regionala utvecklingsnämnden 2021-10-26, § 164

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

ANSLAGHANTERING PERIODEN JANUARI-SEPTEMBER 2021.....	3
Det regionala tillväxtanslagets fördelning.....	3
<i>Företagsstödens fördelning.....</i>	<i>3</i>
<i>Projektstödens fördelning.....</i>	<i>6</i>
Anslags- och bemyndigandekontroll.....	8
Anslagsförbrukning 2021.....	8

Anslaghantering perioden januari-september 2021

Enligt regionala utvecklingsnämndens sammanträdesplanering för 2021 (RUN/34/2020) ska det ske en uppföljning och fördjupning av anslag 1:1 vid två tillfällen per år, i juni och oktober. Föreliggande uppföljningsrapport är strukturerad utifrån de mått och mål nämnden givit till verksamheten via verksamhetsplanen:

Mätetal	Målvärde
Struktur som synliggör hur det regionala tillväxtanslaget fördelas i länet har tagits fram	
Struktur för ramanslag och bemyndigande är framtagen	
1:1-medel som återlämnas	0

Det regionala tillväxtanslagets fördelning

Regionala utvecklingsnämnden vill synliggöra hur det regionala tillväxtanslaget investeras utifrån:

- ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet,
- bransch,
- det samiska
- inomregionala skillnader samt,
- hur detta förändras över tid.

Med denna bild ständigt aktuell kan beslut gällande anslag 1:1 regionala tillväxtåtgärder fattas med den kunskapen som bakgrund.

Under 2021 har en stor del av arbete för att hitta struktur som synliggör hur anslaget investerats utifrån hållbarhetsdimensioner bedrivits inom projektet *Vägar till hållbar utveckling* (RUN/174/2020) med finansiering från Tillväxtverket. En kartläggning och analys av stödgivningen utifrån hållbarhetsperspektiven har genomförts av konsultföretaget WSP för perioden 2016-2020 (RUN/162/2020). Stödgivningen under 2021 kan därför ställas i relation till perioden 2016-2020.

FÖRETAGSSTÖDENS FÖRDELNING

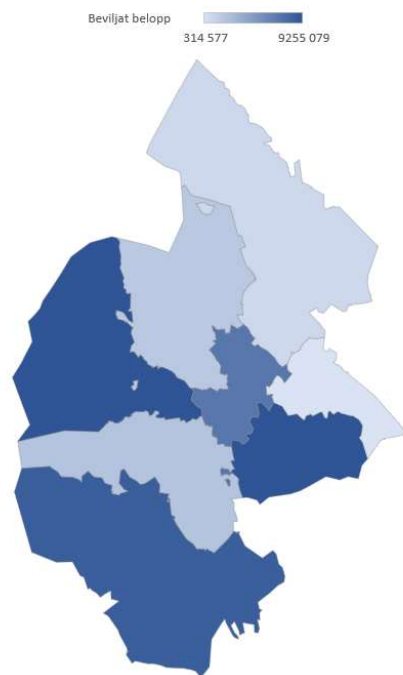
Företagsstödens geografiska spridning kan följas genom utdrag ur NYPS baserat på i vilken kommun företaget har arbetsställe samt utifrån bransch baserat på SNI-kod. Det är även möjligt att ange hur stöd fördelat sig mellan kvinnor och män genom att handläggare manuellt anger kön på VD. Om företagaren tillhör ursprungsbefolkning (samer) registreras inte och kan därmed inte följas upp.

Stöd beviljas företag i alla kommuner men fördelas sig olika

Nedan visas företagsstödens fördelning under perioden januari-september 2021 baserat på var stödmottagande företag har arbetsställe. I bilaga framgår även vilka företag som beviljats stöd. Stöd till hemsändningsbidrag ingår ej i sammanställningen. Kartan visualiserar stödets fördelning relaterat till antal beviljade ärenden. Stödbelopp framgår i tabellen. Analys av skillnader mellan stöåret 2021 och tidigare perioder kommer att göras efter årets utgång.

Kommun	Antal ärenden	Godkända kostnader	Beviljat belopp	Stödsumma i snitt	Stödprocent i snitt
Berg	19	4 555 776	2 288 853	120466	50%
Bräcke	8	40 017 025	9 255 079	1156885	23%
Härjedalen	18	23 276 292	8 630 309	479462	37%
Krokom	9	6 732 800	1 995 040	221671	30%
Ragunda	2	644 616	314 577	157289	49%
Strömsund	3	2 380 000	1 018 000	339333	43%
Åre	19	31 643 837	9 250 670	486877	29%
Östersund	19	18 183 861	7 128 981	375210	39%
Totaler	97	127 434 207	39 881 509	411 150	31%

Fördelning av företagsstöd perioden januari-september 2021

Det finns stödmottagare i länets samtliga kommuner. Flest beviljade ärenden har kommit från företag i Bergs, Härjedalen, Åre och Östersunds kommuner. Ungefär hälften så många ärenden kommer från företag i Krokom och Bräcke kommuner och endast ett fåtal från och Strömsund och Ragunda kommuner. Bräcke kommun sticker ut med att ha en hög genomsnittlig stödsumma.

WSP:s kartläggning för stödperioden 2016-2020 visade att flest antal ärenden beviljats till företag i Östersunds kommun och minst antal ärenden till företag i Ragunda kommun. För 2021 ser vi hittills en tendens till bättre spridning då flera andra kommuner också har antal ärenden i nivå med Östersunds kommun. Ragunda kommun har fortfarande minst antal ärenden. I syfte att stöden ska nå företag i hela länet har aktiva insatser genomförts för att informera företag om stödmöjligheterna i kommuner där antalet stödansökningar är lågt. Dessa åtgärder kommer även vidtas fortsättningsvis i syfte att öka spridningen.

Analys av inomregionala skillnader

Analysen för perioden 2016-2020 gjordes i relation till antalet sysselsatta i privat sektor i kommunerna. I Östersund, Ragunda och Krokoms kommuner hade företagen fått en lägre andel av regionens totalt beviljade företagsstöd än vad som skulle motsvaras av kommunens andelar av de privat sysselsatta i regionen. Som förklaring anges att det inom det privata näringslivet finns skillnader i näringslivets struktur mellan kommunerna som påverkar både företagets behov och möjligheter att söka stöd. Stödåret 2021 kommer att analyseras utifrån samma nyckelfaktor.

Övervägande har stöden gått till företag med män i ledande positioner

Kartläggningen för perioden 2016-2020 visar att 80 procent av företagsstöden beviljades till bolag där en man har den högsta ledande befattningen inom företaget. Exkluderat stöd till infrastruktursatsningar (bredband, idrottsinfrastruktur och tankstation) har 31 procent

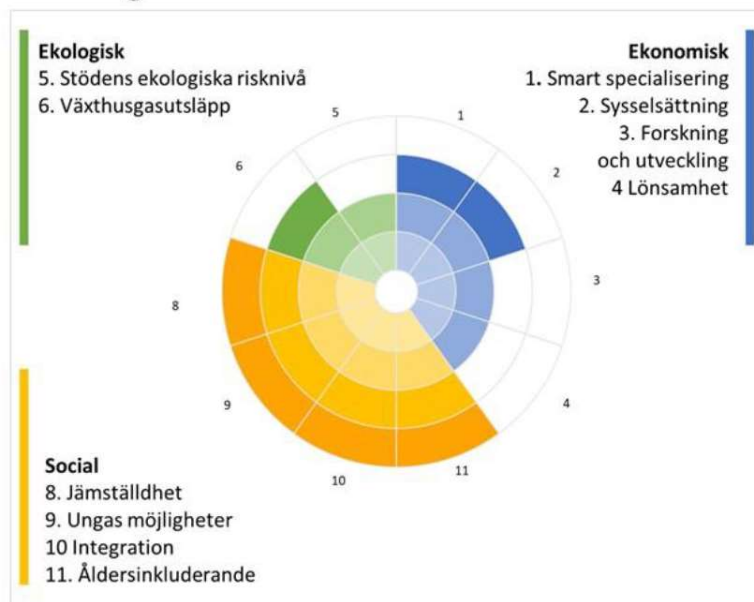
av beviljade stöd under första delen av 2021 gått till företag som leds av kvinnor. Skillnaden mellan stöd är stor när man jämför typ av stöd (erbjudande). Endast 6 procent av bolag som beviljats stöd till större investeringar leds av en kvinna. Motsvarande andel för "coronastöden" är 44 procent. Branschfördelningen kommer att följas upp när stödåret 2021 summeras. Insatser för att "bredda" stöden och nå nya målgrupper har genomförts.

Bedömning av hållbarhetsdimensionerna i företagsstöden

Det finns vissa metodutmaningar kopplat till hållbarhetsbedömning av ansökningar. I Region Jämtland Härjedalen riktlinjer för företagsstöd (RUN/493/2019) framgår att brister i en hållbarhetsdimension kan utgöra avslagsgrund. Stöd ska bara beviljas om det bedöms vara hållbart utifrån samtliga dimensioner. I praktiken är bedömningen både svår och komplex. Som stöd till handläggaren finns Tillväxtverkets handbok för företagsstöd (www.tillvaxtverket.se/handboken) med särskilt avsnitt om hållbarhetsbedömning. Bedömningen görs inte utifrån en uppsättning separata detaljfrågor som ska bedömas för sig, utan det handlar om att integrera hållbarhetsbedömningen i handläggningen. Detta bidrar även till metodutmaningar när stödets fördelning ska synliggöras ur hållbarhetsperspektiv. Möjligheten till visualisering påverkas av hur data registreras i ärendehanteringssystemet NYPS.

Den visuella modell som WSP presenterar (s k hållbarhetsros) bygger på manuell kategorisering av stöden och ska åskådliggöra stödets förmåga att integrera de tre hållbarhetsperspektiven. Det finns ingen särskild uppföljning som visar om stödgivningen första delen av 2021 följer samma mönster, men inte heller något som tyder på en strukturell förändring.

Företagsstöden

Rekommendationer och arbetet framåt

Framåt föreslår WSP att Region Jämtland Härjedalens styrning av stöden kan utvecklas genom tydligare integrering av de globala hållbarhetsmålen, Agenda 2030, exempelvis genom att erbjudanden om företagsstöd riktas med krav på att ansökningarna ska adressera vissa av de globala målen. Rapporten föreslår även en tydligare styrning mot regionens smarta specialisering. Rekommendationerna tas med i det fortsatta utvecklingsarbetet där också inomregional fördelning och bransch kommer att beskrivas och analyseras framåt. Redovisning och analys kommer också vara vägledande för insatser i syfte att styra användningen av anslaget mot uppsatta politiska mål.

PROJEKTSTÖDENS FÖRDELNING

Projektstödens geografiska spridning kan följas genom utdrag ur NYPS baserat på information om i vilka kommuner projektet har verksamhet. Inget systemstöd för uppföljning av deltagande i projekt avseende kön finns. Det registreras inte heller om företagare som deltar i projektet tillhör ursprungsbefolkning (samer).

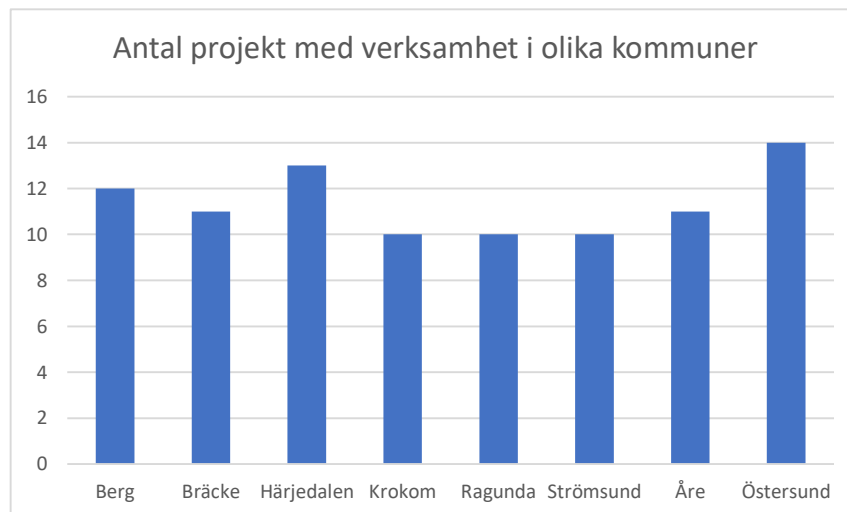
Projekt med samiska frågor och samiskt näringsliv i fokus

Ett projekt kan ha som syfte att inspirera och stödja en viss målgrupp, exempelvis samiska företagare. Hittills under 2021 har ett projekt med denna målgrupp beviljats och det finns flera exempel på andra pågående och avslutade projekt:

- Bovre - digital marknadsplats för samiska företag (RUN/219/2021)
- Utveckling av samisk livsmedelsproduktion mot offentliga kök (RUN/539/2020)
- SamRus (RUN/227/2019)
- Samisk kultur i offentliga kök (RUN/324/2019)
- Skearkagidh (RUN/86/2019)

Projektverksamhet når ut i alla delar av regionen

I bilaga framgår 2021 års beviljade projektstöd (perioden januari-september) med information om kommun där projektet anges och bedöms ha verksamhet. Här framgår även typ av projekt utifrån nationell kategorisering. I och med att ett projekt oftast genomför aktiviteter i flera olika kommuner blir det svårare att visualisera fördelningen. En projektägare kan ha arbetsställe i en kommun men rikta verksamhet för näringslivsutveckling även i flera andra kommuner. Hittills under 2021 har totalt 19 projekt beviljats och nedan framgår hur många av dessa projekt som uppges genomföra verksamhet och därmed skapa nytta i de olika kommunerna.

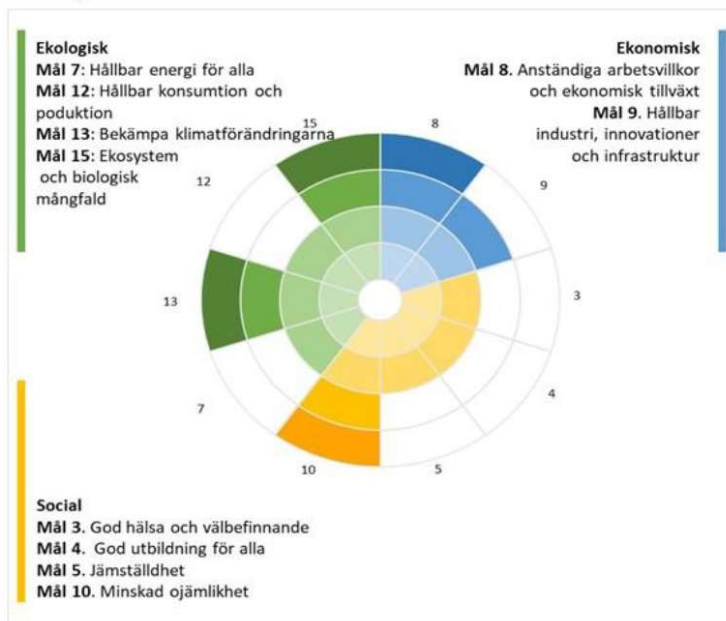

Bedömning av hållbarhetsdimensionerna i projektstöden

Hållbarhetsaspekterna bedöms idag under handläggningen utifrån Tillväxtverkets guide för nationell uppföljning av projektverksamhet med finansiering av anslag 1:1 (hämtas via <https://nypscentralen.tillvaxtverket.se>). Det nationella uppföljningssystemet för projektstöd med finansiering från anslag 1:1 utgår ifrån aspekterna miljö, mångfald och jämställdhet. I NYPS dokumenterar handläggaren hur ärendet bedöms utifrån i vilken mån projektets *syfte* är att uppnå positiva hållbarhetseffekter och i vilken mån hållbarhet används som *metod* i planering, genomförande och uppföljning av projektet. Uppföljning utifrån syfte och metod kommer att genomföras när stödåret 2021 summeras.

Nedan synliggörs projektstödens fördelning ur hållbarhetsperspektiv såsom den beskrivs i WSP:s rapport. Bedömningen är att bilden är relevant även för perioden januari-september 2021 men ingen motsvarande uppföljning för perioden är genomförd.

Projektmedlen

Rekommendationer och utvecklingsarbete framåt

Även för projektstöd föreslår WSP:s rapport att styrningen tydligare kan utgå från Agenda 2030 genom ”konkreta utlysningar”. Förslaget tas med in i fortsatt dialog om strategisk styrning av anslaget.

Projektstöden kan numera även följas upp utifrån fastställda styrkeområden för smart specialisering. Vid handläggning görs en bedömning av hur projektets inriktning bidrar till styrkeområdets utveckling och projektet kategoriseras genom ”lokal klassificering”. Dokumentation av rutin för bedömning av ansökningar som bygger på samarbete mellan 1:1-handläggare och strateger/sakkunniga internt är under framtagande. Utvecklingsarbetet för styrning av projektmedlen i relation till styrkeområden för smart specialisering sker i dialog mellan enheterna Finansiering och stöd och Näringsliv och samhällsbyggnad.

Anslags- och bemyndigandekontroll

Regionala utvecklingsnämnden vill att en långsiktig struktur för att säkerställa att beslut och utbetalningar årligen sker på hela det belopp Region Jämtland Härjedalen tilldelats tas fram.

Enheten Finansiering och stöd ansvarar för anslags- och bemyndigandekontroll samt rapportering till nationell nivå. Det finns en fastställd beskrivning processen för att för att förse Tillväxtverket med det underlag de begär och enligt anvisningar (Centuri RegNo 60034). I syfte att förtydliga hur det operativa arbetet ser har en beskrivning av det "standardiserade förloppet" tagits fram. Förloppet bygger på följande flöde:

- Löpande anslags- och bemyndigandekontroll
- Utbetalningsprognos för enskilda ärenden
- Prognos för nya åtaganden
- Anslags- och bemyndiganderapportering till Tillväxtverket enligt erhållen årsplan

Under året har det även utarbetats rutiner för bedömning av olika typer av stöd där samverkan mellan handläggare på enheten Finansiering och stöd och strateger/sakkunniga på enheten Näringsliv och samhällsbyggnad behöver ske. Det är betydelsefullt för planering av bemyndigandet (skuldnivån). Även projektet *Vägar till hållbar utveckling* bidrar till utvecklingen av plan/agenda för nya åtaganden som belastar bemyndigandet. Arbetet för utveckling av struktur för strategiskt plan för nya åtaganden behöver fortgå och kopplas till processen för smart specialisering.

Anslagsförbrukning 2021

Regionala utvecklingsnämnden vill att Regionen ska tillse att samtliga 1:1-medel årligen används för utveckling i länet. Målvärdet är att 0 kronor "återlämnas".

Tilldelat anslag fastställs i regleringsbrev. Regleringsbrevet anger även nivå för anslagskredit och bemyndigande om ekonomiska åtaganden. Följande gäller för Region Jämtland Härjedalen:

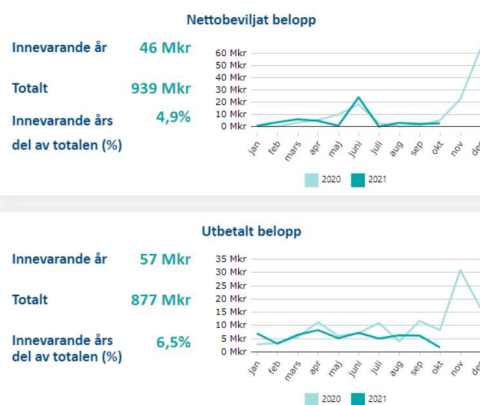
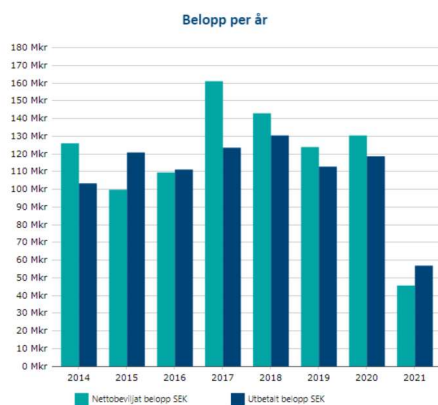
- Tilldelat anslag: 114 710 000 kronor. Avser summan som får nyttjas för utbetalningar av stöd under året.
- Anslagskredit: 5 735 000 kronor. Avser summa som får nyttjas för utbetalningar utöver tilldelat anslag. Nyttjas vid behov och avräknas från tilldelat anslag efterföljande år.

Prognos för anslagsförbrukning, upprättad 30 september 2021

	Summa, kronor
Tilldelat anslag	114 710 000
Nyttjad kredit 2020	- 1 266 129
Utbetalt projektstöd	- 16 624 705
Utbetalt företagsstöd	- 39 331 676
Utbetalt hittills	55 956 381
Kvar att utbetala av tilldelat anslag	57 487 490
Prognos projektstöd	16 650 000
Prognos företagsstöd	34 000 000
Ej förbrukat av tilldelat anslag	6 837 490

Region Jämtland Härjedalens ekonomiska flöde av 1:1-anslag visualiseras nedan. Under hösten 2021 väntas i enlighet med "normalkurvan" för anslagsförbrukning att utbetalningstakten kommer att vara högre än under första halvåret, dock utan att slå i taket för tilldelat anslag.

Nettobeviljat och utbetalt belopp, jämförelse mellan år (transaktionsdatum 8 oktober 2021)

Transaktionsår	Nettobeviljat belopp	Utbetalt belopp
2014	125 938 246	103 308 845
2015	99 706 382	120 757 847
2016	109 463 562	111 133 803
2017	161 044 927	123 473 490
2018	142 887 278	130 375 822
2019	123 852 449	112 774 109
2020	130 360 831	118 616 386
2021	45 582 861	56 809 708

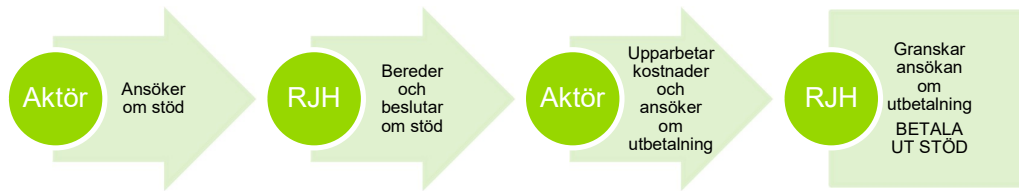
Tabellen visar staplarnas värde. Jämförelse mellan beviljade stöd (nya åtaganden) och utbetalt belopp.

För år 2021 visas beviljat belopp och utbetalning t o m 8 oktober.

Anslags- och bemyndigandekontroll samt insatser för att nyttja tilldelat anslag

Enheten Finansiering och stöd bedriver ett kontinuerligt och aktivt arbete för att hela årets tilldelade anslag ska nyttjas för utbetalningar under året. Vid beslut om stöd sätts en plan för ansökan om utbetalning (AOU) som kommuniceras till stödmottagaren i verkställighetsbeslut. Region Jämtland Härjedalen har under ärendets löptid ett ansvar att säkerställa att stödet nyttjats för avsett ändamål. Innan utbetalning av stöd kan göras måste stödmottagaren inkomma med ansökan om utbetalning via Min Ansökan. Ansökan om utbetalning granskas/kontrolleras enligt upprättade rutiner. Ej stödbara kostnader stryks. Ansvarig handläggare följer kontinuerligt upp anslagsförbrukning i pågående ärenden. Om plan för ansökan om utbetalning ej följs genomförs relevanta åtgärder såsom uppföljningsmöten och begäran om ansökan om utbetalning.

Medlen betalas alltså ut när kostnader har uppstått och efter granskning/kontroll. Det går därför inte att fullt ut påverka stödets utbetalningstakt.

Pandemin påverkar anslagsförbrukningen

I skedet av pandemin har utbetalningar inte kunnat ske i planerad takt. Stödmottagande företag och projektägande aktörer har inte kunnat genomföra aktiviteter och investeringar som planerat. Hinder har exempelvis varit att övriga investerare dragit sig ur, att material har blivit försenat och att sammankomster inte har kunnat genomföras fysiskt. Det medför att kostnadsunderlag i ansökningar om utbetalning varit lägre än väntat och utbetalning av medel blir då också lägre än prognostiserat. Nedan framgår anslagsförbrukning under året och prognos för utbetalningar resterande del av året. Prognosen uppdateras kontinuerligt efter dialog med stödmottagande företag/aktörer.

Utbetalningsnivån är även beroende av den interna kapaciteten att hantera granskning/kontroll och utbetalningsadministration, samt av i vilken omfattning Region Jämtland Härjedalen nyttjar bemyndigandet att hantera en skuldnivå på 220 000 000 kronor.

Den administrativa kapaciteten för granskning/kontroll och utbetalning har under 2021 varit låg i relation till att antalet ärenden att hantera, men den direkta anledningen till låg utbetalningsnivå hittills 2021 är som beskrivits ovan att inrapporterat kostnadsunderlag varit lägre än väntat. Under hösten planeras därför även insatser för att skuldnivån vid slutet av året ska ligga nära taket för bemyndigande, det vill säga 220 000 000 kronor. Sådana insatser handlar om att skapa ett inflöde av relevanta ärenden som kan beviljas stöd som belastar årets bemyndigande.

